

Groen en Heem Actueel

Nr.2, juni 2022

Nieuwsbrief van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard e.o. betrokken bij onze natuur en cultuurhistorie!

Correspondentieadres

Groen en Heem Valkenswaard e.o., Postbus 567, 5550 AN Valkenswaard
+31-(0)40-22 60 010, info@groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Bas Verbeek, (eindredactie en lay-out)
Lambert de Brouwer (redactieleden)

Agenda

September:

Algemene Ledenvergadering***/**/*

Over de onderwerpen met:

-een ster* : meer informatie in dit nummer
- twee sterren** : wordt u nog over geïnformeerd.

- drie sterren*** : datum onder voorbehoud

Wist u dat...

... de Algemene ledenvergadering op de agenda staat voor maandag 5 september*;
... natuur- en milieuorganisaties de stikstofaanpak van het kabinet steunen*;
... partijen bakkeleien over ontwikkeling Landgoed Gildebosch in Waalre*;
... de nieuwe N69 bij Valkenswaard voor geluidsoverlast bij bewoners die vlakbij de weg wonen zorgt*;
... straatnamen er 81 nieuwe adressen in Valkenswaard en Dommelen zijn bijgekomen*;
... milieuonderzoek voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan Buitengebied 2 ontbreken*;
... Groen en Heem beroep aantekent tegen bestemmingsplan met feesten en partijen in Rijtuigenmuseum, Molenstraat, grenzend aan stiltegebied de Malpie*;
... wij van een interessante wandeling o.l.v. Staatsbosbeheer in het Leenderbos hebben genoten.

Van het Bestuur

Algemene Leden Vergadering 2022

Op maandag 5 september 2022 zal de jaarlijkse Algemene ledenvergadering plaats vinden. De agenda, aanvullende documenten en andere informatie zal via een aparte Nieuwsflits aan de leden worden verzonden.

Nieuws en actualiteiten

Natuur- en milieuorganisaties steunen stikstofaanpak kabinet

Minister Van der Wal (Natuur en Stikstof) heeft de maatregelen gepresenteerd die nodig zijn om uit de stikstofimpasse te komen. Natuur- en milieuorganisaties steunen het kabinet en roepen op nu snel werk te maken van de uitvoering van de plannen.

De stikstofuitstoot moet in 131 gebieden in Nederland met 70 procent omlaag, kopt NOS. "Het eerlijke verhaal is dat niet alle boeren doorkunnen met hun onderneming", aldus de minister.

LandschappenNL, Wereldnatuurfonds, de Natuur en Milieufederaties (waaronder de Brabantse Milieufederatie), SoortenNL en Vogelbescherming Nederland vinden dat er nu doorgepakkt moet worden. Floris van Hest, Vogelbescherming Nederland: "De nu gemaakte keuzes zijn pijnlijk, maar noodzakelijk om natuur te herstellen en de landbouw een duurzaam perspectief te bieden."

Herstel van bedreigde natuur

Herstel van de natuur kan niet langer wachten. Als gevolg van een overmaat aan

Oproep contributie 2022

Leden die de contributie voor 2022 ad € 10,- nog niet hebben overgemaakt kunnen dit doen op banknummer **NL17TRIO0391081616**, ten name van Groen en Heem Valkenswaard e.o.

stikstof hangt het voortbestaan van veel soorten planten en dieren, zoals tapuit en kleine heivlinder, aan een zijden draad. Met de doelen om de stikstofuitstoot fors terug te dringen, zet de minister een duidelijke stap naar een structurele oplossing. Ook boeren hebben die duidelijkheid nodig voor het maken van houdbare toekomstplannen.

"Wij zijn blij met de duidelijkheid die de minister op dit dossier geeft", Annie van de Pas, netwerkdirecteur van de Natuur en Milieufederaties weten. "Het zal ons helpen om lokaal tot goede oplossingen te komen voor een duurzame natuurinclusieve landbouw en een gezonde natuur."

De natuurorganisaties zijn ervan overtuigd dat het kán: herstel van onze bedreigde natuur, een natuurvriendelijke landbouw en een gezonde leefomgeving. Met deze maatregelen kunnen de betrokken partijen – provincies, landbouwsector en natuurorganisaties – aan de slag om gezamenlijk gebiedsplannen te gaan maken.

[Bron: BMF](#)

Partijen bakkeleien over ontwikkeling Landgoed Gildebosch in Waalre

Nieuwe problemen rondom de ontwikkeling van Landgoed Gildebosch in Waalre. Projectontwikkelaar Green2Live heeft de overeenkomst met burgervereniging GildeWoud – die gaat zorgen voor de natuurlijkontwikkeling in het gebied - ontbonden wegens wanprestatie.

„Gildewoud komt niet met plannen voor hoogwaardige natuurontwikkeling”, meent Ronald Leenders van Green2Live. „Fors ingrijpen is nodig om het huidige akkerland om te vormen tot hoogwaardige natuur. Nu zijn het maisgronden die jaarlijks flink bemest worden. Je kunt die gronden wel laten verschralen door er gras op te laten groeien en het maaisel af te voeren. Maar dan zijn we zo dertig jaar verder. Tegen die tijd loop ik al lang met een wandelstok. Het enige dat op korte termijn helpt is fors ingrijpen, onder meer door de toplaag eraf te halen.”

Het tempo waarin de nieuwe natuur wordt gerealiseerd, lijkt een belangrijke oorzaak voor het conflict tussen de twee partijen. We zijn erg voorzichtig in het omgaan met de gronden”, erkent Rob IJff, voorzitter van het GildeWoud. „Om die reden hebben we de voorkeur voor minimale grondverplaatsingen. Op dit moment zijn er te veel meststoffen in de grond aanwezig. Wij willen de grond verschralen door veel maaien, maar ook door grond toe te voegen die vrijkomt bij het graven van de twee waterpoelen.”

Het gebied sneller ontwikkelen is volgens IJff lastig vanwege het bijbehorende kostenplaatje: „Het kapitaal komt van Green2Live, maar is niet toereikend voor een sneller traject.”

Ander twistpunt betreft de grond die vrijkomt bij het graven van een ven op het terrein van de projectontwikkelaar. Er zijn meerdere onderzoeken geweest naar de kwaliteit van de grond – in het verleden is hier puin gestort – maar er zijn geen aanwijzingen voor verontreinigingen gevonden. Maar GildeWoud denkt de plannen te kunnen realiseren met

‘eigen grond’ en heeft de grond uit het ven niet nodig. Eerder zou aangegeven zijn dat dat ook geen probleem was.

Hoe nu verder? De gemeente heeft beide partijen gevraagd om weer met elkaar in gesprek te gaan. Daar is zeker animo voor bij GildeWoud. IJff: „Ik zou wel precies willen uitvinden waar het probleem zit, want we hebben niet echt de kans gehad om onze plannen toe te lichten.”

Ook Leenders staat open voor contact, al ziet hij op dit moment voortzetting van de huidige overeenkomst niet zitten: „Ik weet dat ze bij het GildeWoud van goede wil zijn, maar ik ga zelf zorgen voor de nieuwe natuurontwikkeling. Wat mij betreft kan het GildeWoud het beheer en onderhoud nog gewoon voor rekening nemen.”

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Bestemmingsplan voor uitbreiding van horeca in Rijtuigenmuseum in de Molenstraat

Bij het rijtuigenmuseum bestaat de behoefte om te komen tot een forse uitbreiding van de horeca-activiteiten. Tot nu toe was ondergeschikte horeca toegestaan. Het rijtuigenmuseum wil ook voor twee keer per week feesten en partijen gaan organiseren voor maximaal 150 personen. Groen en Heem heeft beroep ingesteld bij de Raad van State tegen het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan, vanwege het ongewenst zijn van dergelijke luidruchtige activiteiten met een grote verkeersaantrekkende werking in een gebied dat ligt tegen het stiltegebied van de Malpie aan. Ook is Groen en Heem van mening dat de negatieve effecten tengevolge van stikstofdeposities op het zeer kwetsbare Natura2000-gebied onvoldoende zijn onderzocht. Zo wordt geen rekening gehouden met de extra verkeersbewegingen van de feesten en partijen.

Valkenswaardse Antoniuskerk deels gesloopt voor bouw nieuwe appartementen

Delen van de Antoniuskerk in Valkenswaard worden voorzichtig gesloopt. Het gebouw aan

de Eindhovenseweg krijgt namelijk een woonbestemming. De oplevering staat gepland voor eind volgend jaar.

Het bouwplan De Antonius wordt vormgegeven met behoud van karakteristieke aspecten van het gebouw. Het kapelletje blijft intact en ook het schip wordt gehandhaafd. Dit wordt een centrale entreerimte over de gehele lengte van het gebouw, met een plafond van ruim 15 meter hoog. Aan weerszijden van deze gang komen appartementen.

In totaal worden het er achttien, variërend in grootte van 50 tot 160 vierkante meter. De noordkant van de kerk blijft nagenoeg hetzelfde, de zuidkant wordt grotendeels vernieuwd.

De Antoniuskerk is sinds 2015 niet meer in gebruik. In april van dit jaar kreeg het gebouw de status van gemeentelijk monument. De kerk is gebouwd door de Eindhovense architect F. Wolters. Samen met de pastorie en het kloosterhuis is het pand beeldbepalend bij binnenkomst van het Valkenwaardse centrum.

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

De nieuwe N69 bij Valkenswaard zorgt voor geluidsoverlast bij bewoners die vlakbij de weg wonen.

Bij een westenwind zorgen voornamelijk voorbijrijdende vrachtwagens voor veel ellende. Gerrie van Soerland uit Dommelen kan er niet goed tegen. “We wonen hier dertig jaar. Nooit last gehad van herrie. Nu wel. Dat doet pijn.”

De nieuwe N69 is oktober 2021 open gegaan. Sindsdien is het niet meer zo rustig voor de omwonenden. Volgens Gerrie zijn de gevolgen groot. Ze slaapt slecht en buiten zitten is, vooral bij westenwind, ook geen pretje. Dan is er volgens haar te veel overlast. “De vrachtwagens maken een hoog jankend geluid. Zeventien jaar geleden kwamen we in dit huis wonen. Toen was het plan om de weg verdiept aan te leggen. Nu steekt hij boven het maaiveld uit.”

Provinciewoordvoerder Peter Honings begrijpt wel dat het wenen is aan het verkeersgeluid. “Vroeger was het alleen maar bosgebied. Nu loopt er de nieuwe N69. Uit akoestisch onderzoek blijkt dat wordt voldaan de normen en uitgangspunten opgenomen in de Wet geluidhinder. Schermen of geluidswallen zijn daarom niet noodzakelijk.”

Gerrie is het daar niet mee eens. “We vinden dat er een forse anti-geluidsinvestering moet worden gedaan. Het moet stiller worden dan het nu is. Tijdens de spijtijden moet je veel harder praten. Ik ken mensen die zeggen dat ze willen verhuizen. Of ze dat ook doen, is vraag twee. Ik ken wel mensen die hier wilden komen wonen en die nu niet komen.”

De provincie heeft wel meetkastjes geplaatst, laat Honings weten. “Wij nemen de opmerkingen van omwonenden natuurlijk serieus. Daarom laat de provincie metingen doen door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Zo hopen we in de praktijk bevestiging te krijgen dat de resultaten van het akoestisch onderzoek kloppen. Wat betreft eventuele oplossingen moet eerst duidelijk zijn wat uit die metingen komt.”

Op bezoek bij Ton Zwerts nemen we de proef op de som. In zijn tuin nabij de N69 tikt de decibelmeter rond de 60 aan. "Dat is een heel erg hoog volume", zegt Zwerts. "Je hoort het in je huis." Zwerts is van de site overlastn69 waar omwonenden een enquête kunnen invullen. "We hebben al tweehonderd reacties binnen. Mensen klagen niet alleen over het geluid. Ook de lampen van de vrachtwagens veroorzaken in de woningen hinderlijk licht."

"Er zijn heel wat mensen in Nederland die met meer herrie kampen dan wij, maar we wonen hier in een mooi landbouw- en bosgebied. Daar is een weg doorheen gelegd. Wij ervaren het als overlast als je niet meer met open raam kunt slapen. Een geluidswal zou een oplossing zijn."

De provincie verwacht rond de zomervakantie de resultaten van de geluidsmetingen binnen te hebben en beslist dan of verdere actie nodig is.

[Bron: Omroep Brabant](#)

Honderden vissen dood door Belgisch rioolwater: 'Een kleine natuurramp'

Honderden dode vissen drijven sinds donderdag in de Tongelreepbeek bij Valkenswaard, meldt boswachter Erik Schram aan Omroep Brabant. Hij spreekt over een kleine milieuramp. Volgens Waterschap De Dommel is overtollig rioolwater uit België de boosdoener.

"Dit is zo ontzettend zonde", jammert Schram. Hij kan het haast niet geloven. De dode vissen drijven op dit moment af richting Eindhoven.

"Dit is normaal een prachtige beek in natuurgebied Leenderbos, die verder loopt richting natuurgebied Valkerhorst en vervolgens eindigt in Eindhoven. Ze zit vol waterplanten en vissen. Die zijn nu waarschijnlijk allemaal kapot. Het is echt een kleine milieuramp."

Dood door Belgisch rioolwater

Schram trof de vissen niet zelf aan. "Een van de Staatsbosbeheervrijwilligers liep in het

gebied rond. Hij keek in de beek en zag opeens dat het water helemaal troebel was. Toen zag hij al die vissen drijven", zegt Schram. Wat dit op de lange termijn voor de beek betekent, vindt Schram als boswachter moeilijk te zeggen. Maar de oorzaak is inmiddels duidelijk: de vissen zijn doodgegaan door het rioolwater in België.

België kampt de afgelopen tijd met zware regenval. Het riool kon dat water niet aan en heeft het water afgevoerd. Dat gebeurt via een zogeheten overstorting. Een overstort voert rioolwater af naar het water aan de oppervlakte.

Overstort

Dat is in dit geval gebeurd bij een overstort in beeklandschap Warmbeek, in Belgisch-Limburg. Als noodstop wordt dat overtollige water in de Tongelreepbeek geloofst, met alle gevolgen van dien, zo laat een woordvoerder van Waterschap De Dommel weten.

Erik de Ridder, watergraaf bij het Waterschap, beaamt de ernst.

"Dit zijn hele nare beelden. Het is een bekende kritische plek in het systeem. We hebben contact gehad met onze Belgische collega's", schrijft hij in een reactie. "Waterschap, maar zeker ook gemeenten, moeten en zijn hiermee aan de slag", besluit hij.

Tongelreepbeek

De Tongelreep is een zijriviertje van de Dommel. Het ontspringt in België bij Neerpelt en komt door Valkenswaard en Aalst in Eindhoven samen bij de Dommel.

[Bron: Omroep Brabant](#)

Straatnamen voor 81 nieuwe adressen in Valkenswaard en Dommelen

Daar waar een telg uit het geslacht Kersten van de Willem II sigarenfabrieken ooit woonde, komt nu het 'Kerstenpark'. Twee andere nieuwe straatnamen die onlangs door B en W van Valkenswaard zijn vastgesteld, zijn Pastoor Somershof en Van Herlaerhof.

Het Kerstenpark is vernoemd naar het vroegere woongebied van Antoon Kersten. Hij bouwde daar voor zijn gezin in 1936 een villa. Deze is in 1999 geheel in de as gelegd en nooit meer opgebouwd.

Oprichter van Willem II

Antoon Kersten was de zoon van Harrie Kersten, in 1916 de oprichter van Willem II. Hij werd opgevolgd door zijn twee zoons Antoon en Gerard. Dit tweetal werd weer door Henk Kersten (zoon van Antoon) opgevolgd, tot het bedrijf in 1989 werd overgenomen door branchegenoot La Paz.

De locatie voor het toekomstige Kerstenpark ligt tussen de Luikerweg en Kromstraat. En gaat plaats bieden aan elf vrijstaande woningen.

Plechtig ingezegend

In Dommelen heeft het nieuwe woongebiedje op het voormalige Roothansterrein officieel de naam gekregen Pastoor Somershof, in het voortraject genoemd 'Hof aan de Dommel'. De officiële naam Pastoor Somershof verwijst naar de vroegere Dommelse pastoor Somers. Hij was tegen het einde van de 19de eeuw de bouwpastoor van de Martinuskerk. De eerste steen voor de kerk met pastorie werd gelegd in april 1882. Twee jaar later werd de kerk

plechtig ingezegend. Op deze nieuwe woonlocatie komen zes woningen en twee appartementen.

'Heerlijke rechten'

Het voormalige terrein van Driessen Auto hoek Parallelweg Noord-Valkenierstraat krijgt straks de naam van Herlaerhof. Deze naam verwijst naar de Heren van Herlaer. Zij traden eind 13de eeuw namens de Abdij van Echternach op als voogd daar waar de abdij bezittingen had, zo ook in het gebied Waalre-Valkenswaard.

De Van Herlaers bouwden hun voogdijrechten uit tot volledige 'Heerlijke rechten'. En werden zodoende de eerste 'Heren van de Heerlijkheid Waalre-Valkenswaard'.

Op het nog braakliggend terrein langs de Europalaan komen 46 appartementen en 16 grondgebonden woningen. Het gebied krijgt de vorm van een hofje,

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

De Dommel heeft hulp nodig om klimaatstress te weerstaan; kribben moeten planten en vissen paaien

De Dommel heeft het zwaar. Door gebrek aan regen droogt het riviertje op. Ook geven veel waterplanten en vissen er de brui aan. Om het tij te keren worden nu kunstmatige dammen aangelegd. Ze moeten helpen om de flora en fauna een nieuwe kans te geven.

Kanoën op de Dommel: dat was altijd net zo vanzelfsprekend als zeilen op het Sneekermeer of schaatsen in Thialf. Maar die logica is plots flink verstoord, sinds het waterschap vorige week een vaarverbod invoerde voor een kilometerslange strook tussen Borkel en Schaft en de Venbergse Watermolen.

De ingreep was volgens het waterschap noodzakelijk om de opvallende waterplantsterfte in dit deel van Dommel een halt toe te roepen. Waarom de planten hier niet meer willen groeien, is het waterschap een groot raadsel. Maar dat er iets moet

gebeuren om het tij te keren, is duidelijk. Waterplanten zijn namelijk essentieel voor het op peil houden van de waterstand.

Kribben

Er gebeurt ondertussen een hoop om de planten weer terug te krijgen. Op in totaal 26 plekken van het bewuste tracé worden kribben in de rivier aangelegd. Dat zijn kunstmatige wallen, gemaakt van natuurlijk materiaal: een geraamte van houten palen gevuld met boomstronken, begroeid met graszoden.

„Achter deze wallen ontstaan luwe ruimtes, waar planten makkelijker kunnen groeien”, legt Martijn Tholen, dagelijks bestuurslid van waterschap De Dommel uit. „Daarnaast zorgen die kribben voor een grotere variatie van stroomsnelheden en dieptes in de rivier. Daar kunnen vissen en planten van profiteren. De wallen zelf vormen bovendien een goede schuilplaats voor vissen, wat de fauna ook vooruit helpt.” Het waterschap voerde de afgelopen maanden een succesvolle proef uit met de kribben. De kribben maken de Dommel voor kanoërs een stukje uitdagender. “Ze zullen wat meer moeten sturen. Je krijgt straks meer versmalde passages, waar het water ook wat sneller stroomt. Maar dat is juist leuk!”, schat Tholen in.

Toch verwacht het waterschap niet dat de kribben tot een snelle opheffing van het

vaarverbod zorgen. Daarvoor is vooral regen nodig. In grote hoeveelheden het liefst. Tholen: „Veel regen zou nu goed uitkomen. Maar afgezien van een paar buien, zien we de laatste tijd vooral droogte. En dat terwijl het pas mei is en de echt droge maanden nog moeten komen. Dat baart ons wel zorgen.”

Om de Dommel op lange termijn weerbaar te maken tegen de grillen van de klimaatverandering, zijn daarom rigoureuze maatregelen nodig, stelt Tholen. Water-slurpende naaldbomen vervangen door loofbomen bijvoorbeeld.

Water opslaan op particulier terrein

„We moeten het water uit piekbuien beter gaan opslaan in het gebied, om het te kunnen gebruiken in periodes van droogte. Nu stroomt het nog veel te makkelijk naar Den Bosch. Dat is zonde.” Het water zou deels opgevangen moeten worden op particulier terrein: weiland dat nu vaak nog voor akkerbouw is ingericht.

„Daar moet je natuurlijk goede afspraken voor maken. Een boer wiens aardappeloogst door overstroming verloren gaat, moet daarvoor gecompenseerd worden. Het klimaat dwingt ons tot een nieuwe mindset: dat we het landschap niet alleen leefbaar moeten houden voor de mens, maar ook voor flora en fauna. Dat vraagt om meer begrip en minder weerstand.

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Aantal laadpalen voor elektrische auto's in Valkenswaard met 70 procent gestegen

In gemeente Valkenswaard is het aantal laadpalen voor elektrische auto's in een jaar tijd gestegen met 70 procent. Deze groei vond plaats in april 2021 tot en met april 2022. In het begin van 2021 stonden er 50 laadpalen verspreid door heel Valkenswaard, wat is gestegen naar maar liefst 85.

Er zijn 27 laadpalen beschikbaar voor elke 10.000 inwoners. Dit en meer blijkt uit onderzoek van Tectiek.nl op basis van de meest recente data van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur. Noord-Brabant is de provincie waarbij het aantal laadpalen met 39

procent is gestegen. In 2021 stonden er 9.126 laadpalen in Noord-Brabant wat is gestegen naar 12.659 in 2022. Dit zijn in totaal 49 laadpalen per 10.000 inwoners.

Noord-Brabant gaat mee met de landelijke trend

Op landelijk niveau stijgt het aantal laadpalen met 34 procent. Noord-Brabant zit hier dus iets boven met maar liefst een groei van 39 procent. De snelst groeiende provincies zijn Drenthe (+62 procent), Limburg (+56 procent) en Flevoland (+54 procent).

Meeste laadpalen per inwoner in de gemeente Loon op Zand

De gemeente Eindhoven heeft de meeste laadpunten van Noord-Brabant, namelijk 1.528. Om echt een goed beeld krijgen moeten we kijken naar het aantal laadpunten

Buiten Vrij

Opschoon dag Brabants Vennenpad (2)

In de nieuwsbrief van maart 2022 had ik jullie verteld over deze dag. Op 19 maart gingen zo'n 50 mensen op pad om het zwerfafval in te zamelen. Dit waren de leden van de Werkgroep (markeerders) met partner, vrienden en familie.

Onderweg kregen we heel veel duimpjes en de woorden "goed bezig" werden vaak genoemd. Het was een mooie dag en over belangstelling hadden we zeker niet te klagen. Ook verschillende organisaties en gemeenten hebben de werkgroep laten weten zich bij dit initiatief te willen aansluiten wanneer er weer een opruim dag wordt gehouden. Het startschot werd gegeven in Boxtel door de Wethouder voor recreatie MW Desiré van Laarhoven.

Totaal is er ca 435 kg opgehaald/verzameld! Het afval bestond uit plastic, papieren zakdoekjes, mondkapjes, blikjes en een paar opmerkelijke zaken zoals luiers, inlegkruisjes en bouwafval. En heel opmerkelijk, langs de route bij bankjes heel veeel peuken. Dit is zeer milieubelastend!

per inwoner, wat per gemeente erg uiteenloopt. De gemeente Loon op Zand heeft verhoudingsgewijs veruit de meeste laadpunten. In totaal zijn er 191 laadpalen beschikbaar voor elke 10.000 inwoners.

EU-klimaatdoel in 2030

Om de klimaatdoelen van de EU in 2030 te halen moet de CO2-uitstoot van auto's in de EU met 50 procent zijn verminderd ten opzichte van 1990. Niet alleen het aantal elektrische auto's moet toenemen, maar ook het aantal oplaadpunten. Naast je oplader thuis is er voor elke 10 tot 15 elektrische voertuigen één oplader nodig. Om dit klimaatdoel te halen zijn er ongeveer 6 miljoen openbare laadpunten nodig in Nederland.

[Bron: Valkenswaard24](#)

De foto geeft een impressie weer van deze bijzondere dag. Mocht je graag wandelen op ons pad, zeker op fietsafstand Valkenswaard: kun je starten bij de Leenderweg (bij de Clown), of bij de parkeerplaats Venbergse Molen.

Mocht je meer informatie willen, kijk op: www.wandelnet.nl en www.nivon.nl of mail naar info@groen-heemvalkenswaard.nl t.a.v. Lei Scheffer. Het boekje is ook verkrijgbaar bij de VVV Valkenswaard en bij de boekhandel.

Veel plezier met wandelen.

Lei Scheffer

Informatie

Na de stikstofcrisis komt de watercrisis

Door Harry Perrée, journalist over natuur, milieu, Ruimtelijke ontwikkeling

Nu de Nederlandse aanpak om de waterkwaliteit te verbeteren faalt en het Europese doel buiten bereik ligt, hangen rechtszaken in de lucht.

'Met het huidige beleid en uitvoering zullen doelen voor zowel waterkwaliteit als -kwantiteit niet gehaald worden', concludeert Natuurmonumenten uit onderzoek dat het heeft laten doen naar naleving van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) door Nederland. Dat zet de deur open voor rechtszaken die Nederland na de stikstofcrisis opnieuw c.q. nog verder op slot zetten, waarschuwt de natuurorganisatie.

Middenmoter

Nederlanders staan er internationaal bekend om het water naar hun hand te zetten. Dat mag dan lukken qua waterveiligheid, qua waterkwaliteit bungelt Nederland onderaan. Van alle EU-lidstaten scoort Nederland het slechtst: in 2019 voldeed geen enkel Nederlands oppervlaktewater aan de doelen van de KRW, aldus Gaat Nederland de KRW-doelen halen? Ter vergelijking: in Finland voldoet 73 procent van de oppervlaktewateren aan de KRW-doelen, Litouwen is een middenmoter met ruim 52 procent en Luxemburg is het op één na slechtste jongetje van de klas met 3 procent oppervlaktewateren die voldoen aan de KRW-doelen.

Schelde

Sinds 2009 heeft Nederland voor alle stroomgebieden (Maas, Rijn, Schelde en Eems) al drie keer verplichte stroomgebied-beheerplannen (SGBP) opgesteld met maatregelen om de KRW-doelen te halen. Daarmee is het dus niet gelukt om een oppervlaktewater aan alle KRW-doelen te laten voldoen. 'Bovendien is de waterkwaliteit en kwantiteit sinds 2009 zelfs

achteruitgegaan, terwijl dat volgens de KRW juist verboden is.'

Weinig concreet

Het laatste stroomgebiedbeheerplan (dat alle vier de stroomgebieden omvat) ligt nu ter beoordeling bij de Europese Commissie. Kennisinstituten en ingenieursbureaus hebben, aldus het onderzoeksrapport, de concepten daarvan doorgerekend en geconcludeerd 'dat het hiermee niet gaat lukken' om de waterdoelen voor 2027 te halen. Aanvullende maatregelen die vervolgens zijn bedacht, 'zijn weinig concreet en nog niet doorgerekend.'

Kobalt

Boosdoeners voor de belabberde waterkwaliteit zijn onder andere milieuvreemde stoffen uit de landbouw en industrie die, eenmaal in het water, daar slechts heel langzaam uit verdwijnen en de chemische kwaliteit verslechteren. Ammonium, kobalt en seleen staan in de top drie. De laatste twee zijn een gevolg van bemesting, ammonium is een gevolg van urine in mest en rioolwaterzuivering.

Harde oevers

Daarnaast is de biologische waterkwaliteit in 2020 niet goed in 90 procent van het oppervlaktewater. Dat komt vooral door een overmaat aan nitraat en fosfaat, door een te snelle waterafvoer en door een 'onnatuurlijke inrichting van het watersysteem (harde oevers, onpasseerbare infrastructuur en dergelijke)'.
Giftige stoffen

Ook het grondwater voldoet op twee fronten niet aan de norm. Op verschillende plekken zitten er giftige stoffen, vooral pesticiden, in het grondwater. Zuid-Limburg piekt met te veel nutriënten waardoor de grondwaterkwaliteit niet voldoet. Daarnaast wordt grondwater sneller opgepompt door landbouw, industrie en drinkwaterbedrijven dan het aangevuld wordt door infiltrerend regenwater, vooral doordat het water te snel wordt afgevoerd.

Succesvolle rechtszaken

De onderzoekers voorspellen dat Nederland zich met zijn waterbeleid mogelijk in de voet schiet. De KRW kent namelijk een resultaatsverplichting. Belanghebbenden kunnen nu al de bestuursrechter verzoeken een streep te zetten door een vergunning voor grondwateronttrekking of lozing als die activiteit leidt tot achteruitgang van de waterkwaliteit. 'Ook kan via beroep tegen een vergunning een water(beheer)programma en/of stroomgebiedbeheerplan niet bindend verklaard worden, omdat het niet aan de eisen van de KRW voldoet.' De kans op succesvolle rechtszaken neemt toe 'nu het steeds duidelijker wordt dat waterkwaliteit en kwantiteit achteruitgaat en de KRW-doelen naar verwachting niet overal gehaald gaan worden.'

Natuurlijk waterbeheer

De onderzoekers doen aanbevelingen om toch nog de KRW-doelen te halen: verbied 'relevante chemische stoffen', verminder de uitstoot van nitraat en fosfaat en maak werk van natuurlijk waterbeheer. Dat laatste voorkomt een snelle waterafvoer, zodat regen weer rustig de bodem in kan zakken. Ook moet er minder grondwater opgepompt worden. Overigens kunnen provincies, waterschappen en gemeenten, zodra de Omgevingswet van kracht is, via zogeheten maatwerkregels strengere eisen stellen dan nu in rijksregels staan.

Knopen doorhakken

Omdat de waterkwaliteit alleen via een integrale aanpak verbeterd kan worden en waterbeheerders hoe dan ook moeten samenwerken, is er iemand nodig die knopen

kan doorhakken als belangentegenstellingen in de weg staan, menen de onderzoekers. Op dit moment ontbreekt is er geen landelijke regisseur die die rol op zich neemt. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is daarvoor, volgens hen, de aangewezen persoon.

[Bron: Binnenlandsbestuur](#)

Biodiversiteit dichtbij

Door Albert Aten

Het eerste, wat wij kunnen doen is het vergroenen van de naaste omgeving: zorg dat alle grond naast of achter ons huis groen is. Struiken of planten, liefst met bloemen, of bomen zijn altijd beter dan tegels. Het aantrekken van vogels of kleine dieren is Uw beloning.

Bovendien wordt water beter vast gehouden. Het waterschap zal dit steunen.

Verder kunnen we de straten en pleinen veelal ook verbeteren op dit punt, maar daarvoor is medewerking van de gemeente nodig.

Wat verder weg is het buitengebied, Daaronder verstaan we alle terreinen buiten de bebouwing, wegen en de natuureservaten. In Nederland is dat ruim de helft van het landoppervlak, in Valkenswaard wat meer.

Daar vinden we de landbouw (granen en aardappels), de tuinbouw (fruit en groente) en de graslanden voor de veehouderij. Verder zijn daar nog veel restanten van natuurlijke begroeiing, die de ruilverkaveling hebben

overleefd. Dit tezamen noemden wij vroeger het coulissenlandschap. Het is nog steeds van belang deze elementen in stand te houden.

Tegenwoordig worden deze ecologische verbindingzones genoemd, omdat ze de uitwisseling van soorten tussen de natuurgebieden bevorderen. Dat betreft lanen van bomen of heesters, eventueel sloten. Vaak is het mogelijk deze zones een

beetje te verbreden of de verbindingen te vergroten.

Momenteel is verkleining van de veestapel aan de orde. Misschien zal daarbij verschuiving van veeteelt naar landbouw optreden, maar denkbaar is ook, dat er stukjes van grasland kunnen worden toegevoegd aan de ecologische verbindingzones.

Activiteiten

Afgelopen zaterdag 25 juni trokken leden van Groen en Heem de wandelschoenen aan om onder leiding van Erik Schram, boswachter bij Staatsbosbeheer, geïnformeerd te worden over de verkeersmaatregelen die onlangs in het Leenderbos zijn genomen.

Staatsbosbeheer heeft het uitvoeren van verkeersmaatregelen in de natuurgebieden Leenderbos, De Pan en Klaterspeel afgerond. Er zijn verkeersborden en slagbomen geplaatst, om ongewenst gemotoriseerd verkeer te weren uit de natuurgebieden. Veel bos- en natuurgebieden in Heeze-Leende en Cranendonck waren al geheel of gedeeltelijk afgesloten voor gemotoriseerd verkeer.

De natuurgebieden blijven toegankelijk voor wandelaars, fietsers en ruiters op de daarvoor aangegeven paden.

Wij kijken terug op een zeer interessante wandeling en zijn weer volledig op de hoogte!

Colofon

Groen en Heem Actueel is het drie maandelijks orgaan van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard en omstreken.

Correspondentie adres

Groen en Heem Valkenswaard e.o.
Postbus 567, 5550 AN
Valkenswaard
Tel.: 040-22 60 010
info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Eindredactie en Lay-out :
Bas Verbeek

Redactieleden:
Bas Verbeek en Lambert de
Brouwer

Financiële

IBAN: NL17TRIO0391081616
KvK: 40235293

Aanwijzingen voor auteurs zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdredacteur. Artikelen dienen digitaal te worden aangeleverd.

Adreswijzigingen

Kunnen worden doorgegeven aan de ledenadministratie:
info@groen-heemvalkenswaard.nl

© 2022 Groen en Heem
Valkenswaard e.o.,